

แนวทางการบริหารวิชาชีพของสถาปนิกฟรีแลนซ์ในประเทศไทย

BUSINESS PRACTICE FOR FREELANCE ARCHITECTS IN THAILAND

ณัฐพล สุภากิจ, ดร.เทิดศักดิ์ เตชะกิจขจร

ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NARATTAPHON SUPAOKIT, TERDSAK TACHAKITKACHORN, Ph.D.

Department of Architecture, Faculty of Architecture, Chulalongkorn University

Phuketpun21@gmail.com

บทคัดย่อ

ปัจจุบันความอิสระกลายเป็นหนึ่งตัวแปรของรูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพทางสถาปัตยกรรมที่ไม่เป็นเพียงลักษณะการทำงานในสำนักงานเหมือนแต่ก่อน ทำให้เกิดเป็นรูปแบบการทำงานที่เรียกว่า “ระบบฟรีแลนซ์” การทำงานรูปแบบนี้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในช่วงไม่เกิน 5 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากสถาปนิกสามารถกำหนดและควบคุมรูปแบบการทำงานให้สัมพันธ์กับวิถีชีวิตได้ แต่ในทางกลับกันความอิสระกับรูปแบบการทำงานย่อมก่อให้เกิดอุปสรรค ทั้งทางด้านการเงิน ด้านการบริหาร และด้านการจัดการ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประมวลลักษณะและอุปสรรคที่มีผลต่อการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกฟรีแลนซ์ในประเทศไทย ในการวิจัย ผู้วิจัยทำการศึกษากลุ่มสถาปนิกฟรีแลนซ์ผ่านแบบสอบถามจำนวน 100 คนและสัมภาษณ์จำนวน 7 คน โดยจำแนกกลุ่มสถาปนิกฟรีแลนซ์ออกเป็น 3 ประเภท แบ่งจากประสบการณ์ในการทำงาน สรุปผลที่เป็นอุปสรรคได้ดังนี้ กลุ่มสถาปนิกประสบการณ์ฟรีแลนซ์ 1-5 ปี ยังขาดทักษะความสามารถที่หลากหลาย และเครือข่ายในการทำงาน เป็นต้น กลุ่มสถาปนิกประสบการณ์ฟรีแลนซ์ 6-10 ปี มีรูปแบบการทำงานเป็นลักษณะการแบ่งจ่ายงานแก่ผู้รับจ้างต่อ ก่อให้เกิดปัญหาในแง่ของการประสานงาน เป็นต้น และกลุ่มสถาปนิกประสบการณ์ฟรีแลนซ์ 11 ปีขึ้นไป ยังขาดการเพิ่มเติมความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการทำงาน เป็นต้น จากการศึกษาทำให้ได้พบกลุ่มสถาปนิกฟรีแลนซ์ที่จำเป็นต้องจดทะเบียนบริษัทเพื่อให้สามารถรับการว่าจ้างออกแบบโครงการขนาดใหญ่ได้รวมทั้ง กลุ่มสถาปนิกที่กลับไปทำงานเป็นพนักงานบริษัทเนื่องจากปัญหาการได้รับงานที่ไม่ต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะของการวิจัยนี้ สถาปนิกฟรีแลนซ์จำเป็นต้องเพิ่มพูนทักษะความรู้ให้มีความหลากหลาย ทั้งการกำหนดค่าบริการวิชาชีพที่เหมาะสม การสร้างเครือข่ายในการทำงาน นอกจากนี้การเรียนรู้ทักษะทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ตลอดจนทักษะด้านภาษาต่างประเทศ เป็นปัจจัยเสริมที่ช่วยเพิ่มศักยภาพของการปฏิบัติวิชาชีพ ทางสถาปัตยกรรมให้มีมาตรฐานการทำงานเทียบเท่าในระดับสากล

คำสำคัญ : สถาปนิกฟรีแลนซ์ การทำงานระบบฟรีแลนซ์ การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม การบริหารวิชาชีพ

ประสบการณ์ฟรีแลนซ์

Abstract

Nowadays, freedom has become an important asset of the architecture careers which is not stationing in the office like in the past, creating working model called “Freelance system”. This model of work has increasing its popularity in the recent 5 years as the architects could choose and control the work to match with their lifestyle. In contrast, the freelance system could pose issues of finance business and management. Propose of the research is to systematize characteristics and problem of architecture careers in Thailand. The subjects were freelance architects. Data of 100 architects was collected by questionnaire. The 7 others were collected by interview. They were divided to three groups by their experiences. There are problems for each group. First, architects who have 1 - 5 years of experience still lack of various skills and the ability to make the network of their clients. Second, those who have 6 - 10 years of experience had the problem of cooperation with their entrepreneur. Because their jobs were divided from subcontractors. Last, those who have more than 11 years of experience had the issue of technology for developing their work. As a result, freelance architects have to register their companies for getting a big project. Moreover, some of architects have to go back to work for a company as full time job. Because they didn't get a project regularly. The suggestions from this research, architects have to get various skills. There are service fee settings, making the connection, studying new languages and learning the new innovations and technology. All of them are the reinforcement factors to improve abilities of architects. It'll make their job international standardized.

Keywords : *Freelance Architects, Freelance Work, Architectural Practice, Professional Practice Management, Freelance Experience*

ปัจจุบันในยุคที่สื่อสังคมออนไลน์ถูกพัฒนาให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตมนุษย์ที่สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อลักษณะการประกอบวิชาชีพทางด้านสถาปัตยกรรม กล่าวคือ รูปแบบการใช้ชีวิต รูปแบบการทำงาน การติดต่อสื่อสาร ซึ่งต่างเอื้อให้เกิดเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพมากขึ้น ความอิสระกลายเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้รูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพทางสถาปัตยกรรม ไม่เป็นเพียงรูปแบบการทำงานในสำนักงานเหมือนแต่ก่อน (จิราวัฒน์ คงแก้ว 2558) ปัจจัยสำคัญเหล่านี้ก่อให้เกิดระบบการทำงานที่เรียกว่า “สถาปนิกฟรีแลนซ์” หรือ “การประกอบอาชีพอิสระ” การทำงานรูปแบบนี้เป็นช่องทางในการประกอบธุรกิจที่สถาปนิกสามารถกำหนดและควบคุมเงื่อนไขการทำงานให้สัมพันธ์ไปกับรูปแบบการใช้ชีวิตส่วนตัวได้ ทำให้ทิศทางการเป็นสถาปนิกฟรีแลนซ์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและตอบสนองกับกลุ่มลูกค้าในการว่าจ้างงานหลากหลายกลุ่มและขยายวงกว้างขึ้นในหลายช่วงวัยของการทำงานอาชีพสถาปนิก แต่ในทางกลับกันลักษณะรูปแบบการทำงานที่เป็นไปอย่างก้าวกระโดด (นครินทร์ วณกิจไพบูลย์ 2558) ยังพบปัจจัยที่เป็นปัญหาสาเหตุหลักของการทำงานในรูปแบบสถาปนิกฟรีแลนซ์ ได้แก่ ปัญหาทางการเงิน รูปแบบการบริหาร ความรับผิดชอบด้านภาษี หรือแม้กระทั่งการดำเนินการทางด้านการตลาดเพื่อสร้างฐานลูกค้าให้ต่อเนื่อง เป็นต้น ซึ่งสถาปนิกจำเป็นต้องเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในเรื่องที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวเหล่านี้ ผสมผสานเข้ากับการออกแบบ เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจรูปแบบฟรีแลนซ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถาปนิกฟรีแลนซ์ไม่ได้หมายถึงการทำงานเพียงลำพังเท่านั้น แต่จำเป็นต้องพึ่งพากลุ่มการทำงานร่วมกันของบุคคลที่มีความสามารถหลากหลายด้าน ที่จะก่อให้เกิดเป็นเครือข่ายในการทำงานร่วมกันครอบคลุมไปยังการติดต่อทางด้านธุรกิจระหว่างกัน โดยความร่วมมือเหล่านี้ถือเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้สามารถประกอบวิชาชีพในระบบฟรีแลนซ์ได้อย่างต่อเนื่อง นอกเหนือจากทักษะทางด้านการออกแบบ ระบบโครงสร้างอาคาร หรืองานระบบอาคาร ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นส่วนหนึ่งในการทำงานที่สถาปนิกมีความชำนาญแล้วนั้น อีกหนึ่งองค์ประกอบซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญ ในการวางแผนเพื่อกำหนดมาตรฐานของการทำงาน คือ ทักษะทางด้านการบริหาร ทั้งในส่วนโครงการที่ได้รับการว่าจ้างและการบริหารทีมงานให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีมุมมองแนวคิดเดียวกัน ยังครอบคลุมถึงทักษะทางด้านการวางแผนการเงิน ที่ช่วยให้สถาปนิกฟรีแลนซ์สามารถจัดการกับปัญหาการบริหารในแต่ละด้านให้สำเร็จลุล่วง

งานวิจัยฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อประมวลลักษณะการปฏิบัติวิชาชีพ ศึกษาปัจจัย อุปสรรคต่างๆ ของสถาปนิกฟรีแลนซ์ในประเทศไทย โดยศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในระบบฟรีแลนซ์ ทั้งวิธีคิด มุมมองปัญหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวคิดและวิธีการแก้ปัญหาทางด้านธุรกิจและการวางแผนที่เชื่อมโยงเข้ากับการปฏิบัติวิชาชีพทางสถาปัตยกรรม เนื่องจากการให้บริการของวิชาชีพสถาปนิกจะมีลักษณะเฉพาะทาง ทั้งในด้านความสัมพันธ์ของธุรกิจกับลูกค้า คุณภาพของงาน วิธีดำเนินงานในการลดต้นทุน ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญทั้งสิ้นและนำเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการประกอบวิชาชีพทางด้านสถาปัตยกรรมในระบบฟรีแลนซ์ ดังนั้นงานวิจัยฉบับนี้จึงเป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงแนวทางแก้ไขที่ช่วยให้สถาปนิกฟรีแลนซ์นำไปปรับใช้ เตรียมพร้อมรับมือกับอุปสรรคในด้านต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นให้เกิดรูปแบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพในการประกอบธุรกิจทางด้านสถาปัตยกรรม

วัตถุประสงค์

1. ประมวลลักษณะการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกฟรีแลนซ์ในประเทศไทย
2. ศึกษาปัจจัยและอุปสรรคต่างๆที่มีผลต่อการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกฟรีแลนซ์ในประเทศไทย
3. นำเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการประกอบวิชาชีพทางสถาปัตยกรรมในระบบฟรีแลนซ์

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาแนวทางการประกอบอาชีพสถาปนิกฟรีแลนซ์นี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างมาตรฐานให้สถาปนิกที่ทำงานในระบบฟรีแลนซ์ได้มีแนวทางในการศึกษา โดยทำการศึกษาจากหนังสือที่สามารถให้สถาปนิกใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพฟรีแลนซ์ได้ จำแนกขอบเขตเนื้อหาของการศึกษา ดังนี้

ภาพ 1 ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาในการทำงานระบบฟรีแลนซ์

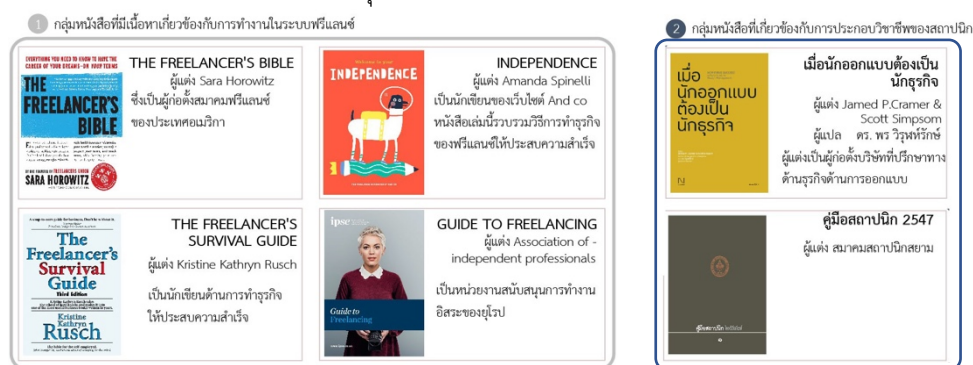
การตลาด เป็นขั้นตอนที่เชื่อมต่อระหว่างความรู้ความสามารถของฟรีแลนซ์กับความต้องการของตลาดที่มีผลต่อสังคม แนวทางของการทำงานจึงแปรผันไปตามรูปแบบของความต้องการ เอื้อให้เกิดความสะดวกสบาย การตลาดจึงถูกจัดให้เป็นขั้นตอนแรกที่มีผลต่อการออกแบบ

การบริหาร เป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องทางด้านเวลา การจัดการ การประสานงาน ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นต้องควบคุมให้มีมาตรฐานมากที่สุด เพื่อให้ฟรีแลนซ์สามารถดำเนินธุรกิจไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเงิน เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากการทำงานระบบฟรีแลนซ์จำเป็นต้องมีการจัดการทางการเงินที่ดีและควบคุมให้อยู่ในสภาพคล่องตลอดการทำงาน

การบริการวิชาชีพ เป็นการเข้าไปทำงานของสถาปนิกในแต่ละโครงการอาจเป็นการเข้าไปทำงานในฐานะผู้ออกแบบ ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผู้บริหารโครงการ เป็นต้น

องค์ประกอบทั้ง 4 ส่วน ล้วนแต่เป็นทักษะที่ทำให้สถาปนิกทำงานในระบบฟรีแลนซ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระบบธุรกิจและสังคมภายใต้การดำเนินการด้วยความยั่งยืน โดยเนื้อหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและศึกษา จากสมาคมฟรีแลนซ์ต่างประเทศ นักเขียนและที่ปรึกษาด้านการดำเนินธุรกิจด้านการออกแบบ รวมถึงบริษัทที่สนับสนุนกลุ่มคนทำงานในระบบฟรีแลนซ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์และประมวลผล โดยสามารถแยกกลุ่มหนังสือออกเป็น 2 ส่วนคือ กลุ่มหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำงานในระบบฟรีแลนซ์ และกลุ่มหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพของสถาปนิก ดังนี้

ภาพ 2 รายชื่อหนังสือที่เกี่ยวข้องกับฟรีแลนซ์

ผู้วิจัยได้พิจารณาตามขอบเขตที่กำหนดไว้ จากกลุ่มหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำงานในระบบฟรีแลนซ์พบว่าหนังสือ The Freelancer's Bible (Horowitz 2012) และคู่มือสถาปนิกปี พ.ศ. 2547 มีเนื้อหาที่ใช้เป็นแนวคิดในเชิงเปรียบเทียบ โดยจากการศึกษา แสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการวางแผนเริ่มต้นเป็นฟรีแลนซ์ การคิดค่าบริการวิชาชีพ

เป็นต้น โดยการเป็นสถาปนิกฟรีแลนซ์ต้องมีความรู้และการวางแผนในทุกด้าน

การเป็นสถาปนิกฟรีแลนซ์ที่อาจไม่ได้หมายถึงแต่เพียงการออกแบบเพียงด้านเดียวแต่การให้ความสำคัญในด้านการบริหาร ทั้งด้านการจัดการ หรือด้านการเงินย่อมเป็นปัจจัยที่สร้างให้แนวทางในการประกอบวิชาชีพมีความต่อเนื่องและเป็นที่ยอมรับ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าต้องมีความสามารถในทุกๆด้านควบคู่กันไปจึงจะสามารถเป็นสถาปนิกฟรีแลนซ์ได้ จึงนำไปสู่การดำเนินการในกระบวนการของแบบสอบถามและสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตของการเก็บข้อมูลการวิจัย

การเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการทำงานวิจัย เป็นชุดคำถามขั้นต้นในการศึกษาและประเมินภาพรวมของอาชีพสถาปนิกฟรีแลนซ์ และชุดคำถามแบบเจาะจง สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างในการสอบถาม ใช้ลักษณะการอ้างอิงต่อเนื่องปากต่อปาก (Snowball Sampling Technique) โดยเป็นการตั้งต้นจากกลุ่มสถาปนิกฟรีแลนซ์ที่เป็นไปตามขอบเขตการศึกษาและส่งต่อชุดคำถามด้วยการแนะนำให้กับสถาปนิกฟรีแลนซ์ เพื่อให้ได้ผลคำตอบที่หลากหลายและครอบคลุม โดยผู้วิจัยเลือกใช้การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อต้องการศึกษามุมมองและวิธีคิดที่จะนำไปต่อยอดได้

โดยกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ใช้ลักษณะการถาม-ตอบ จากชุดคำถามแบบเจาะจงเชิงลึกมากขึ้น ซึ่งอาศัยการสัมภาษณ์จากผู้ที่มีประสบการณ์ทำงาน ที่จะสามารถให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า รายละเอียดข้อมูลที่พัฒนาเป็นชุดแบบสอบถาม อยู่ในรูปแบบของชุดแบบสอบถามออนไลน์ เน้นการถาม-ตอบเชิงการวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยจัดแบ่งข้อมูลตามหมวดหมู่ไว้ 6 ส่วน จำนวน 39 ข้อ เพื่อศึกษาแนวทางและปัจจัยต่างๆจากผู้ทำแบบสอบถาม โดยสรุปเนื้อหาของแต่ละหมวดหมู่ไว้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่าง	ส่วนที่ 2 ข้อมูลการเป็นสถาปนิกฟรีแลนซ์
ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการบริหาร	ส่วนที่ 4 ข้อมูลการตลาด
ส่วนที่ 5 ข้อมูลด้านการเงิน	ส่วนที่ 6 ข้อมูลด้านการบริการวิชาชีพ

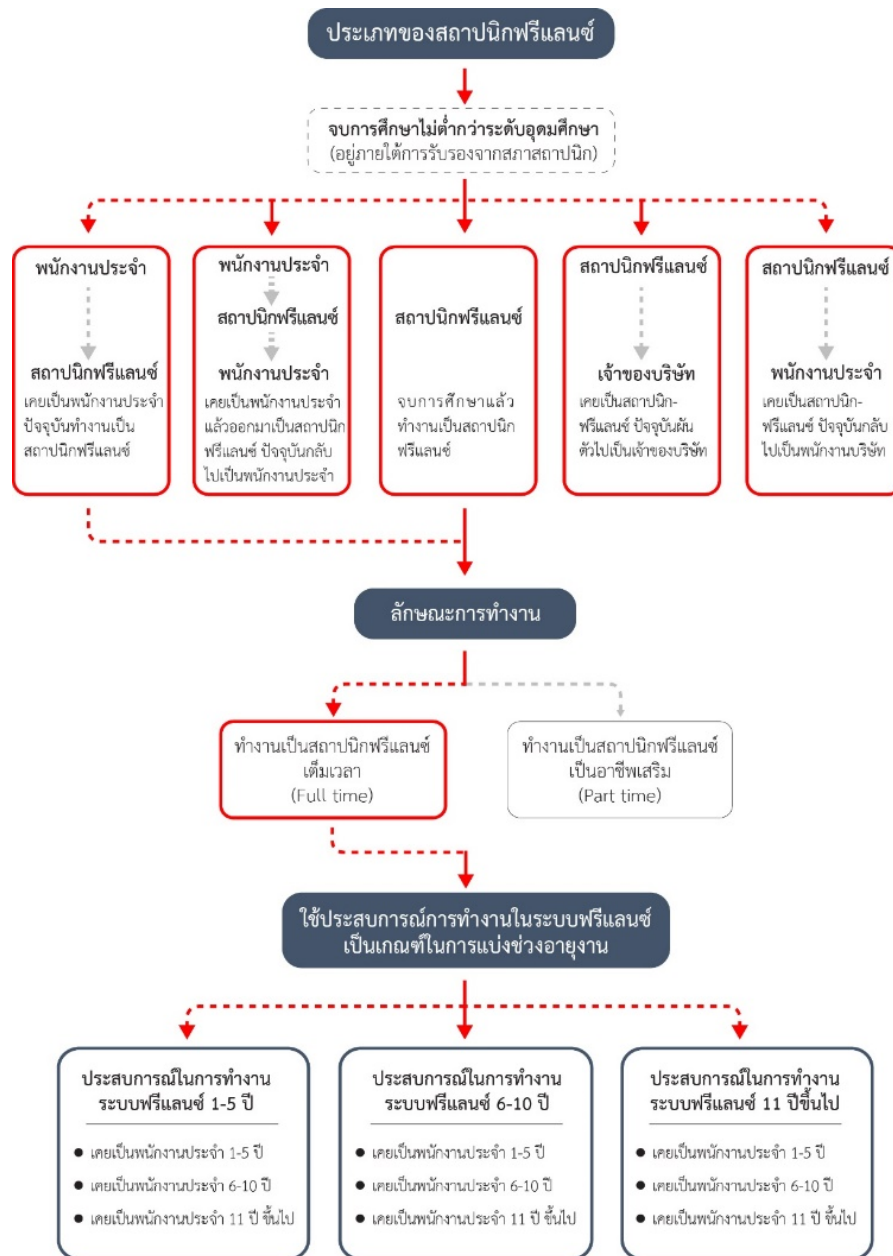
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จากการสำรวจจำนวนสถาปนิกที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในประเทศไทย (พ.ศ. 2559) โดยคุณเจตกำจร พรหมโยธี นายกสภาสถาปนิก (วาระปี พ.ศ.2558 - 2561) ได้แสดงข้อมูล จำนวนสถาปนิก สถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ ภูมิสถาปนิก และสถาปนิกผังเมือง ดังนี้

ภาพ 3 จำนวนสถาปนิกที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในประเทศไทย (พ.ศ.2559)

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างการวิจัยนี้ ใช้วิธีการการอ้างอิงต่อเนื่องปากต่อปาก มีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

ภาพ 4 เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

จากการสำรวจจำนวนสถาปนิกที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในประเทศไทย (พ.ศ. 2559) โดยคุณเจตกำจร พรหมโยธี นายกสภาสถาปนิก (วาระปี พ.ศ.2558 - 2561) ได้แสดงข้อมูล จำนวนสถาปนิก สถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ ภูมิสถาปนิก และสถาปนิกผังเมือง ดังนี้

กลุ่มสถาปนิกที่ใช้ในการวิจัย คือ สถาปนิกในสาขาสถาปัตยกรรมหลัก จำนวน 21,216 คน และสาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ 1,601 คน ซึ่งเป็นกลุ่มสถาปนิกที่มีแนวโน้มในการประกอบอาชีพฟรีแลนซ์มากที่สุด รวมทั้งสิ้น 22,817 คน จากจำนวนสถาปนิกที่มีใบอนุญาตปฏิบัติวิชาชีพนั้น ทางผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย ของ (Yamane 1967) ในกรณีที่มีจำนวนแน่นอน (Finite population) จึงได้สูตรที่ใช้ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$\text{คือ สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad \text{แทนค่า } n = \frac{22,817}{1 + 22,817(0.1)^2} = 99.56 \approx 100 \text{ คน}$$

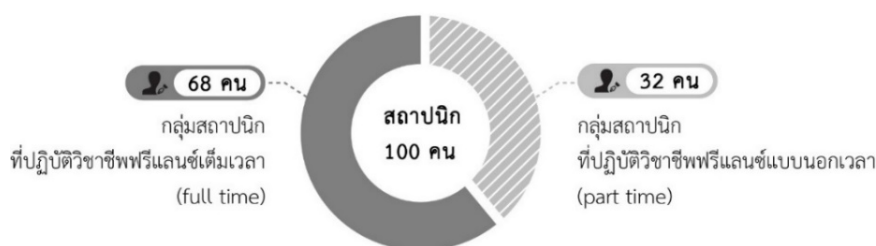
เมื่อ n แทน ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

N แทน จำนวนของกลุ่มสถาบันที่ทราบค่า

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (allowable error) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.1%

ผลจากการคำนวณ จะได้จำนวนกลุ่มสถาบันตัวอย่างที่มีใบอนุญาตปฏิบัติวิชาชีพจำนวน 100 คน เพื่อทำการสำรวจข้อมูลผ่านชุดแบบสอบถามโดยตรง และผ่านระบบออนไลน์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ในการค้นหา “กลุ่มสถาบันฟรีแลนซ์” ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย (ภาพที่ 4) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำไปวิเคราะห์ต่อ

จากการใช้ชุดแบบสอบถามกับกลุ่มสถาบันตัวอย่าง จำนวน 100 คน สรุปได้ดังนี้

ภาพ 5 การแบ่งกลุ่มการปฏิบัติวิชาชีพสถาบันฟรีแลนซ์

3. จำนวนตัวอย่างที่เก็บข้อมูล

ตาราง 1 จำนวนสถาบันฟรีแลนซ์ที่ได้จากการทำแบบสอบถาม

สรุป

ประสบการณ์ในระบบฟรีแลนซ์	ประสบการณ์ในการทำงานประจำ	ประเภทของสถาบันฟรีแลนซ์				
		①	②	③	④	⑤
		พนักงานประจำ ↓ สถาบันฟรีแลนซ์	พนักงานประจำ ↓ สถาบันฟรีแลนซ์ ↓ พนักงานประจำ	สถาบันฟรีแลนซ์	สถาบันฟรีแลนซ์ ↓ เจ้าของบริษัท	สถาบันฟรีแลนซ์ ↓ พนักงานประจำ
1-5 ปี	ไม่มีประสบการณ์	-	-	1 คน	-	1 คน
	1-5 ปี	24 คน	8 คน	-	-	-
	6-10 ปี	18 คน	-	-	-	-
	11 ปี ขึ้นไป	-	-	-	-	-
6-10 ปี	1-5 ปี	1 คน	-	-	-	-
	6-10 ปี	6 คน	-	-	2 คน	-
	11 ปี ขึ้นไป	-	-	-	-	-
11 ปี ขึ้นไป	1-5 ปี	4 คน	-	-	-	-
	6-10 ปี	-	-	-	-	-
	11 ปี ขึ้นไป	2 คน	-	-	1 คน	-

ผลการวิจัย

ประสบการณ์ ในระบบฟรีแลนซ์	ประสบการณ์ ในการทำงานประจำ	ปัจจุบันยังทำงานในระบบฟรีแลนซ์				ก่อนเปลี่ยนสถานะการทำงาน				สถานะ ปัจจุบัน
		การบริหาร	การตลาด	การเงิน	การบริการ วิชาชีพ	การบริหาร	การตลาด	การเงิน	การบริการ วิชาชีพ	
1-5 ปี (52 คน)	ไม่มีประสบการณ์ (2 คน)	○	○	●	○	●	●	○	○	กลับไปเป็น พนักงานประจำ (1 คน)
	1-5 ปี (32 คน)	○	●	○	○	○	●	○	○	กลับไปเป็น พนักงานประจำ (8 คน)
	6-10 ปี (18 คน)	○	●	○	○	-	-	-	-	-
	11 ปี ขึ้นไป (0 คน)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6-10 ปี (9 คน)	ไม่มีประสบการณ์ (0 คน)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1-5 ปี (1 คน)	○	○	○	○	-	-	-	-	-
	6-10 ปี (8 คน)	○	○	●	○	○	○	●	○	เจ้าของบริษัท (2 คน)
	11 ปี ขึ้นไป (0 คน)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11 ปี ขึ้นไป (7 คน)	ไม่มีประสบการณ์ (0 คน)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1-5 ปี (4 คน)	●	○	○	○	-	-	-	-	-
	6-10 ปี (0 คน)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	11 ปี ขึ้นไป (3 คน)	○	○	○	○	○	○	●	○	เจ้าของบริษัท (1 คน)

กำหนดให้ ○ ไม่มีปัญหา ○ ปัญหาเล็กน้อย ○ ปัญหาปานกลาง ○ ปัญหามาก ● ปัญหามากที่สุด

ตาราง 2 แสดงอุปสรรคในด้านต่างๆของสถาปนิกฟรีแลนซ์ในแต่ละประเภท

1. สรุปข้อมูลจากแบบสอบถามในการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกฟรีแลนซ์

- สรุปภาพรวมของสถาปนิกฟรีแลนซ์ที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี

สถาปนิกกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเริ่มต้น จำเป็นต้องสร้างเครือข่ายในการทำงานเพื่อสร้างความต่อเนื่องของงาน โดยส่วนใหญ่ทำงานเป็นทีม จากการรวมตัวกับเพื่อนหรือคนที่เคยทำงานด้วยกัน แต่ในทางกลับกันต่างมีจำนวนไม่น้อยที่เลือกทำงานคนเดียว มีช่องทางในการนำเสนอผลงานผ่านสื่อออนไลน์เพียงช่องทางเดียว สถาปนิกฟรีแลนซ์กลุ่มนี้ได้รับโครงการจากการแนะนำบอกต่อ ส่วนใหญ่ลูกค้าเป็นบุคคลธรรมดา กำไรของการทำงานเก็บไว้เป็นเงินออมในช่วงที่ไม่ได้รับโครงการ โดยเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มนี้ คือ รูปแบบการนำเสนองานที่เน้นความคิดแปลกใหม่และความสวยงามผ่านภาพ 3D เป็นหลัก รวมทั้งสถาปนิกฟรีแลนซ์ที่กลับไปเป็นพนักงานประจำ ส่วนใหญ่ทำงานคนเดียว จึงมีอุปสรรคในด้านการทำงาน วิธีการหาลูกค้า ส่งผลกระทบในด้านความต่อเนื่องของงาน และไม่สามารถควบคุมขอบเขตงานได้ ทำให้ภาระค่าจ่ายใช้สูงขึ้น

- สรุปภาพรวมของสถาปนิกฟรีแลนซ์ประสบการณ์ 6-10 ปี

สถาปนิกฟรีแลนซ์กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยให้ความสนใจ ทั้งจากประสบการณ์ทำงานประจำ ความเข้าใจในรูปแบบการทำงานฟรีแลนซ์ รวมไปถึงประสบการณ์ต่างๆที่เริ่มมีความสมดุลทางด้านการบริหาร ทั้งในลักษณะการทำงานคนเดียวทำงานเป็นทีม และการแบ่งจ่ายงานให้กับผู้ที่มีความสามารถในแต่ละด้าน ซึ่งเห็นได้ว่าลูกค้าของสถาปนิกกลุ่มนี้ คือ กลุ่มรูปแบบเอกชนบุคคลธรรมดาและมีแนวโน้มของการจ้างงานจากบริษัท ส่วนใหญ่ลูกค้าเดิมเป็นผู้ว่าจ้าง สาเหตุมาจากความ

พึงพอใจในผลงานที่ผ่านมา รวมถึงความรับผิดชอบต่อผลงาน สถาปนิกกลุ่มนี้เริ่มมีการแยกบัญชีธุรกิจออกจากบัญชีส่วนตัว เน้นการทำงานในด้านออกแบบและเขียนแบบเป็นหลัก

- สรุปภาพรวมของสถาปนิกฟรีแลนซ์ที่มีประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป

สถาปนิกฟรีแลนซ์กลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่มีความชำนาญเฉพาะด้านการออกแบบค่อนข้างสูง มีเครือข่ายในการทำงาน โดยรูปแบบการทำงานของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ทำงานคนเดียวทั้งโครงการ อาจมีการแบ่งจ่ายงานค่อนข้างน้อย ในแต่ละปีมักเลือกรับโครงการในการทำงานได้ไม่มากนัก เพื่อเน้นคุณภาพของผลงาน โดยผลงานของสถาปนิกฟรีแลนซ์กลุ่มนี้ค่อนข้างมีผลงานที่ก่อสร้างแล้วเสร็จหลากหลาย และได้รับการตีพิมพ์ลงหนังสือหรือเว็บไซต์มากขึ้น มีเอกลักษณ์เฉพาะในด้านความรับผิดชอบต่อผลงานและการยินดีให้คำปรึกษาในทุกๆ ด้านของการออกแบบและงานก่อสร้าง เพื่อให้ลูกค้ารู้สึกพึงพอใจกับผลงาน โดยส่วนใหญ่ลูกค้ามีทั้ง กลุ่มรูปแบบเอกชนบุคคลธรรมดา บางส่วนได้รับการจ้างงานจากบริษัท หรือ ลูกค้าเป็นผู้ติดต่อมาโดยตรง

นอกจากนี้ยังมี กลุ่มสถาปนิกฟรีแลนซ์ที่ผันตัวเองไปเป็นเจ้าของบริษัท สถาปนิกฟรีแลนซ์กลุ่มนี้มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติวิชาชีพมานาน จึงมีความเข้าใจในทุกขั้นตอนของการทำงาน ทั้งเรื่องของการกำหนดค่าบริการวิชาชีพที่ต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานในระบบฟรีแลนซ์ จึงเข้าใจขั้นตอนของการประกอบวิชาชีพในระบบฟรีแลนซ์ โดยมีการแบ่งเวลาการทำงานแบบสเกล การทำงานโดยส่วนใหญ่เป็นการรวมตัวกันของสถาปนิกฟรีแลนซ์ โดยมีการสะสมเครือข่ายลูกค้ามานานจึงได้รับโครงการอย่างต่อเนื่องจากลูกค้าเดิมและจากการแนะนำบอกต่อ ลูกค้าของสถาปนิกกลุ่มนี้คือ กลุ่มรูปแบบเอกชนบุคคลธรรมดา มีแนวโน้มในการคิดค่าบริการวิชาชีพได้เท่ากับมาตรฐานของสมาคมสถาปนิกสยามฯ สถาปนิกฟรีแลนซ์กลุ่มนี้พบอุปสรรคในการบริหารจัดการภาษี จึงเป็นสาเหตุให้ต้องจดทะเบียนบริษัท

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

จากการเก็บข้อมูลผ่านการทำแบบสอบถามสถาปนิกฟรีแลนซ์ตามวิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยทราบถึงข้อมูลในเชิงภาพรวมของปัญหาและอุปสรรคต่างๆ แต่ยังขาดข้อมูลเชิงลึก มีรายละเอียดเฉพาะด้านที่เป็นประโยชน์ต่อการนำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปเป็นแนวทางที่มีคุณค่าต่อการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมระบบฟรีแลนซ์

2.1 หมวดทั่วไปในการปฏิบัติวิชาชีพ

ลักษณะของโครงการที่ได้รับว่าจ้าง มีความหลากหลายในประเภทของงาน เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร บ้านพักอาศัย โฮสเทล อาคารสำนักงาน รวมถึงอาคารขนาดใหญ่ เป็นต้น โดยส่วนใหญ่ลูกค้าที่ว่าจ้าง อยู่ในช่วงอายุประมาณ 30 – 50 ปี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว และองค์กร ห้างร้าน ที่เห็นถึงความสำคัญในการออกแบบสถาปัตยกรรม รายได้จากการว่าจ้างแต่ละโครงการ จากการสอบถาม ได้ให้คำแนะนำทางด้านการเงินจากมุมมองของสถาปนิก ที่ควรมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่สามารถใช้จ่ายได้อย่างสมดุล แบ่งได้ 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 ในกรณีช่วงอายุไม่เกิน 35 ปี ไม่มีครอบครัว ควรมีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 50,000 บาทต่อเดือน ที่ใช้ในการประกอบวิชาชีพทางสถาปัตยกรรมควบคู่ไปกับการดำรงชีวิต กรณีที่ 2 ในกรณีช่วงอายุเฉลี่ย 35 ปีหรือมากกว่า ประกอบกับการมีครอบครัวและบุตรจำเป็นต้องมีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 70,000 บาทต่อเดือน รวมทั้งรายได้เสริมจากการทำงานในด้านอื่นๆ ซึ่งช่วยให้มีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นและรองรับการใช้เงินกรณีฉุกเฉินที่ไม่กระทบต่อครอบครัวโดยในการสรุปรายได้จากการสัมภาษณ์ผ่านมุมมองของสถาปนิกฟรีแลนซ์นี้ เป็นเพียงการแนะนำจากประสบการณ์การทำงานในปัจจุบัน ซึ่งยังคงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องจากด้านเศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการว่าจ้างในแต่ละประเภทงาน

2.2 หมวดวิธีการคิดค่าบริการวิชาชีพและการต่อรองลูกค้า

การคิดค่าบริการวิชาชีพ สามารถแบ่งวิธีคำนวณได้ดังนี้ การประเมินจากต้นทุนของค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าสาธารณูปการ ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการสื่อสาร โดยคิดจากระยะเวลาที่ใช้ในการทำงาน รวมกับต้นทุนต่างๆ เช่น ค่าจ้างการทำงานแบบแบ่งจ่าย (outsource) ค่าพิมพ์เอกสาร ค่าเดินทาง เป็นต้น จึงสามารถกำหนดต้นทุนในการทำงานเพื่อใช้ค่าประเมินนี้เป็นค่าใช้จ่ายขั้นต่ำ (minimum) ในการเสนอราคาค่าบริการได้ นอกจากนี้การคิดค่าบริการจากการอ้างอิงตามมาตรฐานของสมาคมสถาปนิกสยามฯ ซึ่งมีความชัดเจนในแนวทางการกำหนดค่าบริการที่ลูกค้าสามารถเข้าใจได้ เช่น โครงการออกแบบบ้านพักอาศัย กำหนดค่าบริการวิชาชีพที่ 7.5 % ของมูลค่าโครงการ เป็นต้น โดยสามารถเพิ่มหรือลดค่าประเมินส่วนนี้ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของลูกค้าทุกฝ่าย โดยมีหลักคิด คือ พิจารณาจากความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อตกลงรับว่าจ้างงาน และการประเมินลักษณะความต้องการของลูกค้า ซึ่งเอกลักษณ์ที่ทำให้สถาปนิกฟรีแลนซ์มีการเพิ่มปริมาณผู้สนใจมากขึ้นทุกปี เนื่องด้วยเหตุผลของต้นทุนที่ต่ำกว่ารูปแบบองค์กร ทำให้มีค่าประเมินที่ต่ำกว่าการว่าจ้างออกแบบจากบริษัทออกแบบในปัจจุบัน การกำหนดค่าใช้จ่ายสำหรับการทำงานแบบแบ่งจ่าย จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปเป็นภาพรวมของการกำหนดค่าใช้จ่าย โดยแบ่งเปอร์เซ็นต์ ดังนี้ กรณีค่าใช้จ่ายของโครงการทั้งหมดเป็น 100% คิดเป็นค่าใช้จ่ายส่วนงานสถาปัตยกรรมเป็น 10% สำหรับเป็นค่าติดต่อประสานงาน ส่วนวิศวกรโครงสร้างหรือวิศวกรงานระบบรวมกันไม่เกิน 25% ส่วนงานทำภาพ 3 มิติ คิดเป็นราคาเฉลี่ย 2,000-3,000 ต่อภาพ ซึ่งรายละเอียดค่าใช้จ่ายเหล่านี้เป็นเพียงการสรุปแนวทางการกำหนดค่าบริการผ่านประสบการณ์ของสถาปนิกฟรีแลนซ์ที่มีความเชี่ยวชาญและยังคงปฏิบัติวิชาชีพมาอย่างต่อเนื่อง

2.3 หมวดวิธีการบริหาร

การจัดการแผนงานให้มีความต่อเนื่อง จากการสัมภาษณ์สถาปนิกฟรีแลนซ์ ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาเหล่านี้ อาจเนื่องจากได้รับการยอมรับ จากรูปแบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า วิธีการบริหารความเสี่ยงในด้านการงาน กล่าวคือ ความเสี่ยงจากการได้รับโครงการที่มีปัจจัยอื่นๆ โดยต้องอาศัยความกล้าที่เป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารกับลูกค้า คือ การปฏิเสธงานที่ไม่อยู่ในขอบเขตการทำงานที่รับผิดชอบได้ การขอแจ้งเรียกค่าบริการวิชาชีพเพิ่ม เมื่อมีปริมาณงานเพิ่ม มีความกล้าในการตัดสินใจ เมื่อพบความไม่ชอบธรรมหรือถูกเอาเปรียบจากการรับว่าจ้างงาน

2.4 หมวดปัจจัยที่สำคัญในการทำงานในระบบฟรีแลนซ์ได้อย่างยาวนานและต่อเนื่อง

ประสิทธิภาพสูงสุดของสถาปนิกฟรีแลนซ์ สรุปได้ คือ ความคล่องตัวในการบริการ การลดความซับซ้อนของระเบียบและขั้นตอนในการว่าจ้างโครงการ และค่าบริการวิชาชีพที่ถูกกว่าการว่าจ้างรูปแบบบริษัท โดยที่มีคุณภาพงานที่มีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่ส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติวิชาชีพทางสถาปัตยกรรมได้อย่างยาวนาน คือ การมีวินัย ความอดทนและการตรงต่อเวลา ที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ต่อการทำงานที่มีความเป็นมืออาชีพ มีคุณภาพ ซึ่งบ่อยครั้งการสร้าง ความพึงพอใจต่อลูกค้ายังทำให้ได้รับโอกาสการว่าจ้างโครงการอื่นๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

3. เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกฟรีแลนซ์ในประเทศไทย จากการวิจัยสามารถสรุปเป็นแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกฟรีแลนซ์ในประเทศไทยได้ดังนี้

ด้านการตลาด ในช่วงแรกควรทำงานเป็นทีม เพื่อหาเครือข่ายลูกค้า มีคนที่สามารถให้คำปรึกษาและแนะนำการทำงานในด้านต่างๆ และเครือข่ายในการหาลูกค้า เพิ่มช่องทางในการเป็นที่รู้จักของลูกค้าและโอกาสใหม่ๆ

ด้านการบริหาร ควรมีวินัยและความรับผิดชอบในการรักษาเวลา การบริหารเวลาได้ดี ลูกค้ายจะให้ความเชื่อใจในการทำงาน โดยสิ่งสำคัญที่สามารถช่วยให้สถานปณิกฟรีแลนซ์บริหารเวลาได้ดี คือ การทำตารางเวลาการทำงาน

ด้านการเงิน สถานปณิกฟรีแลนซ์ควรทำบัญชีรายรับ รายจ่ายและแยกบัญชีส่วนตัวออกจากบัญชีธุรกิจ ทำให้สถานปณิกฟรีแลนซ์สามารถรู้ถึงสภาวะทางการเงิน รู้ถึงค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน และอีกประเด็นที่สถานปณิกฟรีแลนซ์ส่วนใหญ่จะเลย ส่วนใหญ่เป็นการวางแผนเรื่องการส่งใบแจ้งหนี้ เป็นต้น

ด้านการบริการวิชาชีพ ควรทำงานให้ได้ตามมาตรฐานที่สมาคมสถาปนิกฯและสภาสถาปนิกกำหนดไว้ มีคุณภาพ ไม่ต้องยกว่าบริษัทและต้องไม่อยู่กับค่าบริการวิชาชีพที่ต่ำกว่ามาตรฐานเพื่อให้สถานปณิกทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการเพิ่มเติมทักษะทางด้านอื่นยังทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตาราง 3 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติวิชาชีพของสถานปณิกฟรีแลนซ์

	ประสบการณ์ ในการทำงานประจำ	ข้อเสนอแนะในมุมมองของผู้วิจัย
 ประสบการณ์ ฟรีแลนซ์ 1-5 ปี	ไม่มีประสบการณ์	 เพิ่มทักษะความรู้ ในด้านที่เกี่ยวข้อง การให้บริการ อย่างเต็มที่ สร้างผลงาน ให้เป็นที่ยอมรับ จัดทำรูปแบบการเงิน ให้มีความชัดเจน
	ประสบการณ์ 1-5 ปี	 เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ การให้บริการ อย่างเต็มที่ จัดทำรูปแบบการเงิน ให้มีความชัดเจน
	ประสบการณ์ 6-10 ปี	 การให้บริการ อย่างเต็มที่ สามารถสื่อสาร ได้มากกว่า 2 ภาษา
	ประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป	
 ประสบการณ์ ฟรีแลนซ์ 6-10 ปี	ไม่มีประสบการณ์	
	ประสบการณ์ 1-5 ปี	 มีความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน เพิ่มมาตรฐานการ ทำงานให้สูงขึ้น อบรมคอร์ส การเงินเพิ่มเติม
	ประสบการณ์ 6-10 ปี	 มีความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน เพิ่มมาตรฐานการ ทำงานให้เป็นระดับสากล
	ประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป	
 ประสบการณ์ ฟรีแลนซ์ 11 ปี ขึ้นไป	ไม่มีประสบการณ์	
	ประสบการณ์ 1-5 ปี	 มีความสามารถ หลากหลายด้าน เรียนรู้เทคโนโลยีที่เพิ่ม ความเร็วในการทำงาน
	ประสบการณ์ 6-10 ปี	
	ประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป	 เรียนรู้เทคโนโลยีที่เพิ่ม ความเร็วในการทำงาน

กลุ่มสถาปนิกฟรีแลนซ์ ประสบการณ์ 1-5 ปี ควรเพิ่มเติม ด้านทักษะความสามารถที่หลากหลายเพื่อรองรับงานในประเภทต่างๆ เช่น ทักษะด้านการออกแบบแสงสว่าง (lighting design) ทักษะด้านการออกแบบภูมิทัศน์ (landscape design) เป็นต้น รวมทั้งด้านการเงิน ที่ควรจัดทำรูปแบบทางการเงินให้มีความชัดเจน เพื่อทราบถึงสถานะทางการเงินซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่สุดของฟรีแลนซ์ และทางด้านภาษา ซึ่งสถาปนิกฟรีแลนซ์ควรมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ หรือภาษาอื่นๆที่ดี ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียนเพื่อให้สามารถสื่อสารและรับงานจากต่างประเทศได้

กลุ่มสถาปนิกฟรีแลนซ์ ประสบการณ์ 6-10 ปี ควรเพิ่มเติม ด้านความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การอบรมในด้านแขนงต่างๆ รวมทั้งลำดับต่อมาคือ ควรมีมาตรฐานการทำงานที่สูงขึ้นเพื่อให้เทียบเท่ากับบริษัท เป็นทางเลือกให้แก่ลูกค้าในการตัดสินใจว่าจ้างงานและสถาปนิกฟรีแลนซ์ควรมีความสามารถในการทำงานร่วมกับชาวต่างชาติได้เพื่อขยายฐานลูกค้าออกไปนอกประเทศ ซึ่งในปัจจุบันการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศทำได้สะดวกมากขึ้นกว่าเดิม

กลุ่มสถาปนิกฟรีแลนซ์ ประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป ควรเพิ่มเติม ด้านการให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะอื่นๆที่ช่วยทุ่นเวลาในการทำงานและสอดคล้องกับยุคสมัย เช่น การใช้งานเทคโนโลยี BIM (Building Information Modeling) ที่จะเข้ามาช่วยให้การทำงานทั้งกระบวนการเป็นไปอย่างทันสมัย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นต้น

บรรณานุกรม

ภาษาอังกฤษ

Airey, D. *Work for Money Design for Love*. Beijing: New Riders, 2013.

Burke, M. *The Principle of Successful Freelance*. (n.p.): Sitepoint, 2008.

Gallo, A. "How to Become a Successful Freelance." *Harvard Business Review* 20 (July 2012): 1-3.

Horowitz, S. *The Freelance Bible*. New York: Workman, 2012.

ภาษาไทย

เกรียงไกร ต่ายคำ. สัมภาษณ์โดยผู้เขียน. 10 ตุลาคม 2560.

คาเมอร์, เจมส์ และซิมป์สันส์, สก็อต. *เมื่อนักออกแบบต้องเป็นนักธุรกิจ = How Firms Succeed*. แปลโดย พร

วิรุฬห์รักษ์. กรุงเทพฯ: ลายเส้น, 2556.

จิราวัฒน์ คงแก้ว. "ฟรีแลนซ์'เปลี่ยนโลก เทรนด์ร้อนคนทำงาน." สืบค้น 5 กันยายน 2560.

<http://www.bangkokbiznews.com/news/details/668247>.

ณรงค์เดช รักกลาง. สัมภาษณ์โดยผู้เขียน. 2 ตุลาคม 2560.

ไทรวัฒน์ วิริยศิริ และกุลธิดา สมอดิศร. *กลยุทธ์การตลาดสำหรับสำนักงานสถาปนิก*. กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรม

ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

ธัญพร บัวทอง. “ฟรีแลนซ์ : ของแรงงานนอกชีวิตอิสระระบบ?” สืบค้น 8 กันยายน 2560.

<http://www.bbc.com/thai/thailand-39768258>.

นครินทร์ วงกิจไพบูลย์. ฟรีแลนซ์ กำลังจะก้าวขึ้นมาเป็นแรงงานที่สำคัญในอนาคต. สืบค้น 8 กันยายน 2560.

https://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=144292.

นรินทร์ หวังศรีวัฒนกุล. *Freelance Manual for Success*. กรุงเทพฯ: LifeChange, 2016.

นิติ นวรัตน์. “ถึงยุค “ฟรีแลนซ์ อีโคโนมี” มีอุปรับจ้างคือผู้กุมอนาคตเศรษฐกิจ.” สืบค้น 8 กันยายน 2560.

<https://www.thairath.co.th/content/724748>.

พร วิรุฬห์รักษ์. *ผ่าตัดค่าบริการวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: ลายเส้น, 2559.

สภาสถาปนิก. *คู่มือสถาปนิก 2547 เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: ทีทีเอฟ อินเตอร์เนชั่นแนล, 2547.

สัจพงษ์ ภูยานนทชัย. สัมภาษณ์โดยผู้เขียน. 2 ตุลาคม 2560.

สุนทรี เสาวนิตย์. สัมภาษณ์โดยผู้เขียน. 26 กันยายน 2560.

สุเมธ ก่อนโฮม. สัมภาษณ์โดยผู้เขียน. 26 กันยายน 2560.

อนุชา ตั้งศรีวิริยะกุล. สัมภาษณ์โดยผู้เขียน. 12 ตุลาคม 2560.

อนุสร เพชรเทียม. สัมภาษณ์โดยผู้เขียน. 10 ตุลาคม 2560.

อรุณ ศิริจานุสรณ์. “กลยุทธ์การตลาดสำหรับสำนักงานสถาปนิกขนาดเล็กที่จัดตั้งใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.